

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**TARIMSAL ÜRETİCİ BİRLİKLERİ İLE TARIMSAL ÜRETİCİ MERKEZ
BİRLİKLERİNİN DENETLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİKTE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 1/5/2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Üretici Birlikleri ile Tarımsal Üretici Merkez Birliklerinin Denetlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 2** – (1) Bu Yönetmelik, tarımsal üretici birlikleri ile tarımsal üretici merkez birliklerinin malî ve teknik olarak denetlenmesine, malî yönden denetim yapacak olan bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşlarının yapacağı denetim sonucunda hazırlayacakları raporlara ilişkin usul ve esasları kapsar.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 4** – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bağımsız Denetim Yönetmeliği: 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliğini,

b) Bağımsız malî denetim: Kanununun 18 inci maddesi uyarınca, finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin, finansal raporlama standartlarına uygunluğu ve doğruluğu hususunda, makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla denetim standartlarında öngörülen gerekli bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanmasını,

c) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

ç) Denetlenen birlik: Kanuna göre kurulan ve bu Yönetmelik hükümleri uyarınca bağımsız malî denetim yaptırmak zorunda olan tarımsal üretici birlikleri veya merkez birliklerini,

d) Genel Müdürlük: Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,

e) Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Kontrolörler Başkanlığını,

f) İl Müdürlüğü: İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,

g) Kanun: 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununu,

ğ) Teknik denetim: Merkez birliklerinin, Genel Müdürlükçe görevlendirilmiş uzman personel tarafından Kanunda belirtilen görevleri doğrultusunda teknik yönden yapılan incelemeyi, araştırmayı, rapor hazırlamayı ve yerine getirilmesi veya alınması gereken tedbirleri kapsayan denetimi, ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer alan denetim ve muhasebeye ilişkin ifadeler aksi ifade edilmedikçe Bağımsız Denetim Yönetmeliğindeki anlamları ile kullanılmıştır.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bağımsız malî denetim; bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşu tarafından, denetlenen birliğin finansal tablo ve diğer finansal bilgilerinin, Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardına uygunluğu ve doğruluğu hususunda, makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla denetim standartlarında öngörülen gerekli bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak birliğin defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanmasıdır.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**Bağımsız malî denetim yapacak bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarının belirlenmesi**

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında, birliklerin ve merkez birliklerinin bağımsız malî denetimi, bağımsız denetçiler veya bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 7** – (1) Bu Yönetmelik kapsamında bağımsız malî denetim yaptıracak birlik veya merkez birliği, bu Yönetmelik ve Bağımsız Denetim Yönetmeliğindeki hükümlere uygun olarak bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşuyla bağımsız denetim sözleşmesi imzalar. Bağımsız malî denetim sözleşmesiyle ilgili diğer hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Hesap dönemi içinde faaliyete geçen birlik veya merkez birlikleri, bağımsız malî denetim yaptırma yükümlülüğüne takip eden hesap döneminden itibaren dâhil olur. Faaliyete yeni başlayan birliklerin veya merkez birliklerinin yapılan ilk bağımsız malî denetiminde faaliyete başlanıldığı hâlde denetlenmemiş dönem işlemleri de denetim kapsamına alınır.

b) Denetlenen birlik, genel kurula sunulacak bağımsız malî denetim raporunun hazırlanması için, yeni hesap döneminin başlamasından en az bir ay öncesine kadar bağımsız denetçi ya da bağımsız denetim kuruluşlarından biriyle sözleşme imzalamak zorundadır. İmzalanan bağımsız malî denetim sözleşmesinin bir örneği, birlikler tarafından İl Müdürlüğüne, merkez birlikleri tarafından da Genel Müdürlüğe ve Bağımsız Denetim Yönetmeliği kapsamındaki

bildirim yükümlülüğü uyarınca denetimi üstlenenler tarafından Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna gönderilir.

c) Denetimi üstlenen; denetim sürecini olumlu veya olumsuz etkileyebilecek hususlarda veya bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşu değişikliğinin nedenleriyle ilgili olarak önceki dönemlerde denetimi üstlenenlerden bilgi talep edebilir. Önceki dönemlerde denetimi üstlenenler, bu kapsamda kendilerinden talep edilen bilgi ve belgeleri vermek zorundadır.

(2) Denetim sözleşmelerinde asgarî olarak aşağıdaki unsurların bulunması zorunludur:

a) Denetimin amacı, kapsamı ve dönemi ile varsa özel nedenleri.

b) Denetim konusu ve kıstası.

c) Tarafların sorumlulukları.

ç) Denetimin Türkiye Denetim Standartlarına ve ilgili mevzuata uygun olarak yürütüleceği ve tamamlanacağı hususuna yer veren hüküm.

d) Denetimle ilgili olarak istenen her türlü kayıt, doküman ve diğer bilgilere sınırsız bir şekilde erişimin sağlanacağına yer veren hüküm.

e) Denetim ekibinde yer alan denetçilerin, yedekleri de dâhil olmak üzere isim ve unvanları, öngörülen çalışma süreleri ve her biri için uygun görülen ücret tutarının ayrıntılı dökümü ile toplam denetim ücreti.

f) Sorumlu denetçi ve yedeğinin denetim raporunu bağımsız denetim kuruluşu adına imzalamaya yetkili olduğuna ilişkin hüküm.

g) Denetimin başlangıç ve bitiş tarihleri ile raporun teslim tarihi.

ğ) Mesleki sorumluluk sigortası yapılacağına ilişkin hüküm.

h) Denetlenen birliğin, rapor tarihinden sonra ancak finansal tabloların veya yıllık faaliyet raporunun ilan tarihinden önce gerçekleşen ve bunları etkileyecek olaylardan denetçiyi haberdar etmekle yükümlü olduğu.

ı) Sözleşmenin ancak ilgili mevzuat uyarınca feshedilebileceğine ilişkin hüküm.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “yeminli malî müşavirden” ibaresi “bağımsız denetçiden”, (e) bendindeki “yeminli malî müşavir” ibaresi “bağımsız denetçi”, ikinci fıkrasındaki “yeminli malî müşavirler” ibaresi “bağımsız denetçi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 9** – (1) Bu Yönetmelikte belirlenen yasaklara, denetim ilke ve kurallarına ve Türkiye Denetim Standartlarına uymayan veya düzenlenen raporların gerçeğe aykırı, eksik, yanlış, yanıltıcı, taraflı olması hâlinde denetlenen birlik yönetim kurulunca Genel Müdürlüğe bilgi verilmek suretiyle veya söz konusu durumun tespiti halinde Genel Müdürlükçe re’sen tevsik edici evrakı ile birlikte, değerlendirilmek üzere Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna bildirilir. Ayrıca durumun Kanun ve diğer ilgili mevzuat uyarınca suç teşkil etmesi durumunda Genel Müdürlük savcılığa suç duyurusunda bulunur.

(2) Denetimi üstlenen ile bu Yönetmelik kapsamında denetim yaptırmak zorunda olan denetlenen birlik tek taraflı ya da anlaşarak bağımsız denetim sözleşmesini feshedemez. Ancak Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin 22 ncimaddesinin dördüncü fıkrası ve 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen durumlarda, bu fıkra hükümü uygulanmaz.

(3) Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin 22 nci maddesinin dördüncü fıkrası ve 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen durumlarda ayrıca durumu Genel Müdürlüğe bildirmek kaydıyla bağımsız denetim sözleşmesi feshedilebilir. Bu durumda, denetimi üstlenenlerde bulunan, denetlenen birliğe ait defter ve belgeler ile gerekli tüm bilgiler ve diğer evrak, sözleşme imzalanarak yerine geçecek olan bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşuna devredilmek üzere birlikler için İl Müdürlüğüne, merkez birlikleri için ise Genel Müdürlüğe verilir.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 10** – (1) Bağımsız malî denetim sonucunda düzenlenen bağımsız malî denetim raporları, denetçi tarafından denetlenenin yönetim kuruluna teslim edilir, faaliyet ve hesapların değerlendirilmesine katkı sağlamak üzere genel kurula sunulur. Ara dönemler itibarıyla yapılan isteğe bağlı ya da özel bağımsız malî denetim sonucunda düzenlenen bağımsız malî denetim raporları, denetimin bittiği tarihi takip eden 10 işgünü içinde, denetçi tarafından iadeli taahhütlü mektupla gönderilir ya da elden teslim edilir. Teslimatin yapılacağı yer, birlikler için İl Müdürlüğü, merkez birlikleri için Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığıdır.

(2) Denetimi üstlenen tarafından yapılan denetimin geçerli olabilmesi için bu Yönetmelikte belirtilen ilke, usul, esaslar ve ilgili mevzuata uygun olarak yapılmış olması zorunludur. Bağımsız mali denetimde konusu suç teşkil etmeyen ancak düzeltilmesi veya giderilmesi istenen hususların yerine getirilip getirilmediğinin takibi denetleyen tarafından yapılır ve yapılması istenen husus ile neticesi birlikler için İl Müdürlüğüne, merkez birlikleri için Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığına bildirilir. İl Müdürlüğü tarafından birliklere ait zorunlu bağımsız mali denetim raporlarında suç teşkil eden fiiller görülmesi halinde, bu fiilleri açıklayan ön inceleme raporu İl Müdürlüğü tarafından düzenlenerek ilgili bağımsız malî denetim raporu ve belgeleriyle birlikte Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığına gönderilir. Bunlar, Genel Müdürlük Kontrolörler Başkanlığı tarafından değerlendirme veya denetime tabi tutularak neticesine göre Genel Müdürlük tarafından işlem tesis edilir.

(3) Bağımsız malî denetim raporu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenen ilke ve standartlara uygun hazırlanır. Bununla birlikte raporun Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor bölümünde aşağıdaki hususlara mutlaka yer verilir:

a) Bağımsız malî denetim raporunda denetlenen birliğin kâr/zarar durumu nedenleriyle birlikte ortaya konur. Eğer zarar varsa zararın sebepleri ile ilgili görüşlere yer verilmesi, birliğin borçları ve aldışya kredi ödemelerine ilişkin bilgilerin yer alması gerekir.

b) Genel kurul ve denetleme kurulu tarafından gerekli görülen konulara bağımsız malî denetim raporunda yer verilmesi zorunludur.

c) Yasal muhasebe defterlerinin açılış ve kapanış tasdiklerini yapan noterin ismi, tasdik tarih ve sayıları bağımsız malî denetim raporunda belirtilir. Tasdiklerin süresinde ya da hiç yaptırılmamış olması durumunda, bu husus da ayrıca belirtilir.

(4) Genel Müdürlük, bağımsız malî denetim raporunun Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülüklerle İlişkin Rapor bölümünde yer verilecek hususlarda değişiklik yapmaya yetkilidir.

(5) Bağımsız malî denetim raporu, bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşu adına imzalamaya yetkili ve bağımsız denetim sözleşmesinde ismi geçen sorumlu denetçi tarafından imzalanması ile kesinleşir.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 12** – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hususlarda, Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**Eski sözleşmelerin durumu**

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu maddeyi ihdas eden Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce bağımsız denetçi yetkisini haiz yeminli malî müşavirler veya bağımsız denetim kuruluşları ile yapılan sözleşmeler, bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içerisinde bu maddeyi ihdas eden Yönetmeliğe göre yenilenmesi şartı ile geçerlidir.

(2) Birinci fıkrada belirlenen süre içinde bu maddeyi ihdas eden Yönetmeliğe göre yenilenmeyen veya bağımsız denetim siciline kayıtlı olmayan yeminli mali müşavirler ile yapılan sözleşmeler geçersizdir.”

MADDE 11 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12 – Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	1/5/2007	26509
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
1-	4/7/2012	28343
2-	24/5/2015	29365